

א) שקלים פיה ה"א
כתיבת ב: ג) ס סנת מט:
עג. [וש"ן] שקלים פ"ה
ה"א, א) שנת עה: ז:
כתיבת טו, ד) כלס פ"א
מ"א, ס) [שנות כל-כנ],
ו) [שם כנ], ז) [ונ' מוס'
ר"ה ב. ד"ה ארבעה
ולע"ן], ח) [עיין מוספות
רש שנת ד"ה ילאות],
ט) ז"ל ובמחלת א, י) ז"ל
פירוש, ס) עיין במה"ס,
ט) [ונ' מוס' שנת עג: ד"ה
משום ועוד שם: ז: ד"ה
ולר"א דמיינן], ט) עיין
במה"ס על שם גיליון.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ולא. מלל
חשיב לה. לקמן י ע"א:
בא"ד והא דאמרינן לקמן
ג ע"ב: בא"ד דעושין
במון סן חידן. עיין
לקמן ד ע"ב מוס' ד"ה
ועדים ועיין ברש"י מניגה
יא ע"ב ד"ה לנמו:
בא"ד ובמחלתין תניא.
וכן עוד במחלתא פרשת
משפטים בפסוק ותנו או
מכרו אם על הטביחה חייב
על המכירה לביש אלא
שאינו עושין מן הדין:

מוסף רש"י

במייב הארץ. שנה לו
לאדם לננות מעט מקרקע
ערים ולא לננות הרבה
מזבירות [גיטין סח.].

ארבעה אבות טויקין. אבות קרי להטן דכמינן בקרא צדהיא
ובגמרא [ב: ג.] מפרש הי ניהו תולדות: **השור והנור כו'.**
כסדר שהן כמובין צפרשה^ה סדרן במשנה דפרשה ראשונה נאמרה
צבור שניה צבור: **מצעה.** מפרש בגמ' [ג: א:]: **הצעה.** כי תלך אש"ה:

לא הרי שור כהרי המצעה. כלומר
אי כתב רחמנא שור לא נפיק מצעה
מיניה ואמטו להכי אינטריכו למיכתב
ולהכי נקט צרישא כהרי המצעה
ולא נקט להו כסדר לא הרי השור
כהרי הצור משום דתו לא הוי מלי
למייתי לא זה זה שיש צהן רוח
חיים דהא צור אינן צו רוח חיים
ועוד טעמא אחרינא דהא רבותא
אשמעינן שאע"ג שיש לשנייהם רוח
חיים לא נפיק חד מחצריה. ובגמ' [ה:].

מפרש מאי לא הרי דקאמר: כהרי
האש שאין צו רוח חיים. ואי לא
כתביה רחמנא הוה אמינא ליפטור:
לא זה וזה כו'. אלו שלשתן דרכן לילך
ולהיק: **האז השור כו'.** מפרש
מעמיד נכסיו יגבה דמי זיוקן אם
בגמ' [ו: א.] לאמרינן מאי: **צמיטת הארץ.**
רוצה לפרוע לו קרקע: **גב' הטאת.**
צשוגג: **סקילה.** צמויד: **אי עניד**
שתי אבות. צשוגג: **מייחייב** תרמי
קטאות: **לא מייחייב אלא חדא.**
אאז מלאכה אכל אתולדה ידידיה לא
מייחייב: **ולר"א דמייחייב תרמי כו'.** דאי
עניד אכ אתולדה ידידיה מייחייב תרמי
קטאות במס' כריתות צפ' אמרו לו
[דף טו.]. כולה אבות מלאכות ממסכן
גמרין להו במסכת שנת [דף מט:]:
וטמא

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא ב.

ארבעה אבות נויקין. אית דוכמא ללא תני הן כמו הכא
ובגמרא גבי שלש עשרה אבות נויקין וצארבעה
מחוסרי כפרה (ברכות דף ט:): ואית דוכמא דקמני הן דקמני
ארבעה שומרין הן (שבוט ד' מט.). וארבעה ראשי שנים הן
(ר"ה ד' ב. וסס) (גליון). וא"ת אמאי
לא קאמר ארבעה אבות נויקין הן
דקמני ד' ראשי שנים הן ו"ל שלא
צא אלא להגיד ארבע אבות הללו
לא ראי זה כראי זה וקאת קשה
דבגמרא מוכח דמית תנא ללמינא
מדפריך ותנא דידן מאי טעמא לא
תני הני לכך י"ל דיש מקומות דלא
תני הן כדאשכחן צארבעה מחוסרי
כפרה^ה. ע"כ:

השור והבור. פי' צקונטרס
כסדר שנתכו צפרשה
סדרן במשנה^ה ו'אע"ג דלמ"ד תנא
שור לרגלו לא הוי כסדר הפרשה
דרגל נפקא לן מושלח את בעירה
דכתיב צמר צור מ"מ שם שור כתיב
קודם צפרשה דהיינו נגיחה דקרן
ולמ"ד מצנה הוה אע"ג דלצמר
הבערה כתיב צפרשה אמור מכה
צהמה ישלמנה דהיינו ארס דאזיק
שור לא חש לשנותו כסדר הפרשה
לפי שרחוק כל כך ושנאו כסדר לא
הרי דסיפא שמצעה קודם להצער
ור"ת פי' דשם ארס כתיב צפרשה
קודם כי יגוזז איש שור והוא
אחד מציבות נויקין דקמני לה
צצרייתא בגמרא:

א הרי השור כהרי המבעה.
פירוש אין קולמו של שור
קולמו של מצעה דמפרש לקמן
בגמ' למ"ד תנא שור לקרנו ומצעה
לשני משום דשור כוונתו להזיק
ומצעה אש כוונתו להזיק ולפיכך אי
כתב רחמנא שור לא אמי מצעה
מיניה שהוא קל מיניה ואין פירושו
כשאר מקומות שצתלמוד לא ראי זה

דהתם פירושו אין חומרם של זה כחומרם של זה ולכן אין החומרות גורמות זה הדין אלא האז השור שצהן גורם הדין ושינה כלן התלמוד
פירושו מבשר מקומות משום דזוכיר התמור תחילה בלא זה זה שיש צהן רוח חיים:

ו זה וזה שיש בהן רוח חיים כהרי האש. גבי שור ומצעה לא הו"לך לפרש החומרם כי הכל משום דחד מחד קל למצוא חומר צאחד
מה שאין צמצירו והא דלא תני הכל לא הרי האש כהרי השור ומצעה כהרי השור משום שלא היה
יכול למצוא חומרם מה שאין צצניהם דאי משום דכח אחר מעורב צו ואין הולך לדעתו כמו שורו אין זה חומרם * מדלל חשיב לה גבי
חומר צאש מצשור * והא דאמרינן לקמן [דף ג: ודף א.] גבי אצנו וסכיננו מאי שנא אש דכח אחר מעורב צו ואין הולך לדעתו ה"ק מאי
שנא אש שאע"פ שכה אחר מעורב צו ראוי להתחייב צו משום שהוא ממונן ושמירתו כו' וצסיפא גבי צור הוה מלי למימר לא
הרי הצור שתחילת עשייתו לנוק כהרי אלו ולא חש לפי שהפסיק צאש וצור לא רצה לשנות קודם אש דא"כ הוי אחי אש מיניה
דכולהו אחי מצור וחד מהסן כלאמרינן בגמ' [ד' ה:]: והתנא האריך להגדיל תורה ואלירי וקאת קשה דמשמע * דעושין ממון מן הדין
* ו' ובמחלתין תניא כי יפתח וכי יכרה אם על הפתיחה חייב על הכרייה לא כל שכן אלא ללמדך שאין עושין ממון מן הדין ומיניה
צפרק הפרה [לקמן מט: וסס] דיש ליה לדרשה אחרינא שעל עסקי פתיחה וכרייה צאה לו או להציא כורה אחר כורה שסילק
מעשה ראשון [לקמן נא:]: [ונ' מוס' לקמן ד: ד"ה ועדים]:

ולרבי אציעור אמאי קרי ר"ה אב. וא"ת וינמא דנפקא מינה לענין התבאה סגריך להתרות אתולדה משום אכ ידידיה כלאמרינן
צפרק תולין [שנת דף קלמ]. משמר משום מאי מתרין ציה רצה אמר משום צורר רבי זירא אמר משום מרקד ו"ל דהכי * פריך
משום מאי מתרינן ציה שהוא חייב רצה אמר משום צורר אכל התרו צו משום מרקד פטור דכיון שהוא מתרה צדצר שאין דומה
סצר שנלעג צו ופטור אכל אם התרו צו ואמר אל תשמר חייב ועי"ל דזהו שמתרן הך דהואי צמשכן קרי ליה אכ וצריך להתרות אתולדה
צשמה * ועוד דנטוע ומבצל אין צריך להתרותו משום אכ ואס התרה משום התולדה חייב וצפ"ה לא חשיב ליה צפרק כלל גדול:
* ה"ג הך דהואי צמשכן חשיבא קרי ר"ה אב הך דראי הואי צמשכן חשיבא קרי ר"ה תולדה. ולפי הך גירסא צא לאפוקי כמה
מלאכות שלא היו חשובין והיו צמשכן דתולדות ניניהו ולא אבות מלאכות כלאמרינן צפרק צמה טומונן [שנת דף מט:]: הם
העלו הקרשים מקרקע לעגלה דהיינו הכנסה ומושיט צדיוטא אחת ואית דגרסי הך דהוה צמשכן וחשיבא קרי לה אכ הך
דלא הוה צמשכן ולא חשיבא קרי לה תולדה ולפי גירסא זו צריך לומר דבעי תרמי אכל חשיבא ולא הוי צמשכן או איפכא הוי תולדה:
דלילו

עין משפט
נר מצוה

א א מיי פ"א מהל' מקי
ממון הל' י סנת עשין
סו ולאוין פטט טוש"ע
ח"מ ס' פטט סקיף א:
ב ב מיי שם פ"ג הל' ב
פ"ב הלכה א סנת
עשין סה טוש"ע ח"מ ס'
מי סקיף א:
ג ג מיי שם פ"ד הל' א
סנת עשין סט טור ש"ע
ח"מ ס' מיה סקיף א:
ד ד מיי שם פ"ה הל' ב
סנת עשין סו טוש"ע
ח"מ ס' פטט סקיף א:
ה ה מיי שם ופ"ה הלכה
ט סנת שם טור ש"ע
ס ספיץ צ ופי' מיט סקיף
א:
ו ו מיי שם פ"ב הלכה א
וע"ש סנת שם טוש"ע
ח"מ ס' פטט סקיף יח:
ז ז מיי פ"ו מהל' שנת
הלכה א סנת לאוין סה:
ח ח מיי שם הל' ה:
ט ט י ב מיי שם הלכה ז:
י י ל מיי פ"ד מהל' שאר
אבות הטומאה הל' ב
סנת עשין רמו:
יא יא מיי שם פ"ה הל'
א סנת שם:

רבינו חננאל

פירוש רבינו חננאל
מסכת בבא קמא
פרק ראשון: ארבעה אבות
בשם השם אמר
ארבעה אבות נויקין, השור
והבור והמבעה וההביר,
לא השור כהרי המבעה
כו' ובענין מדקמני אבות
מכלל דאיכא תולדות,
תולדותיהן כיוצא בהן אי
לא. גבי שבת תנן אבות
מלאכות תולדותיהן כיוצא
בהן, בשגגה בין אבות
בין תולדות חטאת, במודי
סקילה. פי' אבות, וזרע.
תולדות, נוטע ויוציא בו.
וכן הארבעים חסר אחת,
כלן כענין הזה פירושם.
ומאי טעמי קרן להאי
אב ותולדה תולדה, ופשטי
דאי עביד ב' אבות או
ב' תולדות חייב תרתי,
אב ותולדה ידידיה אינו
חייב אלא אחד. ואקשי
ולר' אלעזר דמחייב על
אב ותולדה ידידיה תרתי,
מאי. דתנן אמר ר' עקיבה
שאלתי את ר' אליעזר
הנושה מלאכות הרבה
מעין מלאכה אחת מהו
כו' עד חייב על כל
אחת ואחת. ופשטי לה
בגמרא. תולד' מלאכות
כמלאכות דמייא אי לא.
ופשטי ליה דרדלי מלאכות
כמלאכות דמייא. ופרקי
הך דהואי צמשכן קרי
ליה אב. ומלאכה דלא
הויא צמשכן קרי ליה
תולדה. ודברי רבי אליעזר
מפורשים הן בבריתות
פרק אמרו לו. גבי טמאות
תנן אבות טמאות כו',